

[illegible]

غَفُورٌ
رَحِيمٌ "Ey Peygamber! Mümin
kadınlar, Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmamak, hırsızlık yapmamak, zina etmemek,
çocuklarını öldürmemek, elleriyle ayakları arasında bir iftira uydurup
getirmemek, hiçbir iyi işte sana karşı gelmemek konusunda sana biat etmek üzere
geldikleri zaman, biatlarını kabul et ve onlar için Allah'tan bağışlama dile. Şüphesiz
Allah, çok bağışlayandır, çok merhamet edendir." (Mümtebine, 60/12)
Mümtebine suresinde işlenen konulardan biri de Peygamber (s.a.s)’e gelerek biat
etmek isteyen kadınların durumudur. Dilimizde; bir kimsenin egemenliğini tanıma, bağlılık, itimat
bildirmek anlamlarına gelen biat, Arapçada bey’at olarak kullanılmaktadır. Ayetteki
biat; dinin temel emir ve yasaklarına riayet edeceğine, Peygamberimize isyan etmeyeceğine ve
emrinde olduğuna dair söz vermektir. Hz. Peygamber, kendini tasdik edenlerden sadakat
yemini almıştır. Ancak bu aslında, Hz. Peygamber’ın şahsına değil, onun aracılığıyla
yüce Allah’adır. Nitekim Kur’an-ı Kerim’de,
اِنَّ
الَّذِينَ
يُبَايِعُون
14;كَ اِنَّمَا
يُبَايِعُون
14; اللهَ “Sana biat edenler ancak Allah’a
biat etmiş olurlar.” (Fetih, 48/10) buyurulmaktadır. Hudeybiye’de
Müslümanların, Hz. Peygamber’e bağlılık göstereceklerine, gerektiğinde
birlikte savaşacaklarına dair söz vermelerine İslam tarihinde “Bey’atu’r-
Rıdvan” denilir. Hudeybiye antlaşmasına göre müşriklerden kaçıp gelen
müminler kadın olsun erkek olsun, onlara iade edilecekti. Mümtebine,
60/10.âyete göre ise, Müslümanlara sığınan mümin kadınlar, onların
nikâhında kalamayacakları için Mekke’ye (müşriklere) iade
edilmeyecektir. Hz. Peygamber Allah’ın dinini anlatmaya hayatı boyunca gayret ederek Hz.
İbrahim’ın tebliğ ettiği Hanif dininden kalan ve bir örf olarak devam ede gelen hac
mevsimlerinde, engellemelere rağmen civardan gelenlere İslam’ı tebliğ eder, onları tevhide
çağırırdı. Böyle bir hac mevsiminde, Medine’den gelen 12 kişi Allah’ın
dinini kabul ederek, “Allah’a şirk koşmamak, hırsızlık ve zina yapmamak,
çocuklarını öldürmemek, namus iftirasında bulunmamak, maruf şeylerde
Peygambere isyan etmemek” üzere biat edince Peygamberimize ilk biat
gerçekleşmişti. Ertesi yıl daha kalabalık grupla Peygamberimize gelip, “Hem dar,
hem rahat günümüzde; hem hoşumuza giden, hem de gitmeyen halde seni
dinleyeceğiz ve sana itaat edeceğiz. Seni kendimize tercih edeceğiz. Komutanlarımıza muhalefet
etmeyeceğiz. Gerekirse savaşacağız. Nerede olursak olalım, hakkı söyleyeceğiz. Allah
yolunda kimsenin ayıplamasından korkmayacağız” diyerek biat ettiler. Bu biattan sonra da
Peygamberimiz Allah’ın aldığı emir gereği kadınların biatlarını kabul ederek onlara bazı
tavsiyelerde bulunmuştur. Yüce Allah, bu uygulama ile kadınların da biatlarının alınmasını
özel bir şekilde Peygamberimize bildirmiş ve erkekle kadın arasındaki ayrımı ortadan
kaldırmıştır. Peygamberimizin vefatından sonra da mahiyetinde bazı değişiklikler olsa da biat
devam etmiştir. Kur’an’ın gönderildiği cahiliye toplumu; kadınların mal ve fikir
hürriyetinin bulunmadığı, kadınlara hiçbir değer verilmediği, eşya yerine konularak
alınıp satıldığı, çocuk bekleyen ailelerin kız çocuğu doğarsa matem ve yas tuttukları,
biraz büyüyünce de kız çocuklarının diri diri zorla toprağa
gömüldüğü bir zaman dilimidir. O döneme baktığımız zaman

dünyanın diğer bölgelerinde de kadınların durumunun pek iyi olmadığını söyleyemeyiz. Günümüzde ise kadınlar haklarını ancak mücadele ederek elde ederken İslam, kadınları sokağa çıkarmadan haklarını kendilerine sunmuştur. Bu biatin içeriği kadar, biatin tarafları da Kur'an'ın mesajı açısından önemlidir. Biat uygulaması ile ilgili bir rivayete göre, kadınlar biat sözleşmesini tamamladıkları zaman, Resûlullah "elinizden geldiğince ve güçünüzle yetirebildiğiniz kadar" buyurmuş; kadınlar da "Allah ve Resulü bize kendimizden daha merhametli" diyerek onun rahmet peygamberi olduğunu vurgulamışlardır. (Geniş bilgi için bk. Kur'an Yolu, V/249-252)

Dr. Handi TEKELİ

[İslam ve Hayat, Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)